

Mai 1986

EDITATE ÎN COLABORARE CU COMITETUL JUDEȚEAN
DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ SUCEAVA

Anotimp al faptei revoluționare

România trăiește un eveniment care, prin înalta lui semnificație, prin puterea emoției care stăpânește în inimile noastre, face să se înscrie în istorie o filă jubiliară și, în același timp, încrustează în memoria dăinuirii românești un punct de maximă incandescență ce concentrează, ca într-o înfrățire de raze, împlinirea celor mai înalte aspirații ale poporului. Făurirea, în urmă cu șase decenii și jumătate, a Partidului Comunist Român a însemnat momentul crucial capabil să canalizeze pe făgașul adevărului și dreptății destinul unei întregi națiuni. Această împlinire a fost rezultatul unei lupte revoluționare întru împlinirea idealurilor de libertate și neatințare, a fost rezultatul unui inegalabil efort uman numit dirigenție și eroism, numit sete de progres și civilizație. Sub auspiciile acestor valori umane, clasa muncitoare, conștientă de maturitatea ideologiei sale, a acționat în numele unui adevăr absolut, în numele legității înseși a devenirii, gravind cu litere de aur, pe răbojul anotimpurilor românești, primăvara lui 1921. O primăvară care va îmbrăca în lumina ei curată viața patriei, viața oamenilor. „Niciodată în România n-a existat un alt partid politic cu o istorie atât de bogată și glorioasă, care să fi luptat cu abnegație și să fi realizat atât pentru fericirea poporului român, pentru măreția națiunii noastre. Partidul nostru s-a născut și a crescut odată cu proletariatul, destinul său este strins legat de cel al clasei muncitoare, al întregului popor român”. Aceste cuvinte ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, condensează ca într-un cristal, cu forță și clarviziune, o idee majoră: aceea că numai partidul clasei muncitoare a putut cuprinde, înțelege și fructifica vitalitatea și înțelepciunea poporului nostru, numai el, trecând prin grele încercări și jertfe, a putut rămâne neclintit la cîrmă, stea și călăuză veșnic tină și strălucitoare. Numai partidul comunist a putut da poporului perspectiva dobîndirii adevăratei libertăți, lumina independenței naționale, mobilizînd, prin programul său clarvăzător, masele populare, forțele progresiste, conducînd cu fermitate și curaj revoluția socialistă, imbinînd în mod exemplar profunzimea și maturitatea înaltelor idei politice cu setea de adevăr și dreptate a poporului. Numai partidul comunist a putut desfășura peste țară un arc de triumf neclintit pe care stau încrustate victorii fără egal.

Pe acest drum de lumină, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român se înscrie ca un adevărat punct de reper, de unde patria noastră socialistă a pășit spre noi culmi de civilizație și progres. Este un timp al luptei eroice, este un timp al mărețelor realizări, este un timp care strălucește ca o inimă a istoriei, este un timp care poartă numele marelui său erou: Epoca Nicolae Ceaușescu. Gînd și viziune revoluționară, înalt patriotism, dăruire imensă, iată atribuțiile celui care a făcut să se deschidă noi-le orizonturi în viața întregii națiuni, să izbucnească energiile creatoare ale tuturor fiilor neamului, care a făcut ca România să se înfățișeze astăzi lumii ca o țară ce s-a angajat ferm la înfăptuirea unui program de construcții pașnice, edificînd o societate călăuzită de legi morale înaintate, de principii ferme orinduînd munca și viața.

Cultura României socialiste și-a dobîndit, în acest context, o identitate plină, în sensul unei adevărate renasteri, devenind o importanță forță militantă pe frontul educării oamenilor, principalul modelator al conștiinței. Misiunea oamenilor de cultură din țara noastră este aceea de a realiza valori autentice din care să emane, dincolo de valorabilitate și măiestrie, în-lănțuirea dialectică a prezentului socialist cu trecutul glorios, viziunea umanist-revoluționară, spiritul patriotic, astfel încît totalitatea operelor de artă să se constituie într-o cronică vie, unde oamenii de azi își regăsesc chipul și personalitatea, preocupările și munca, unde forța de inițiere a noului face să se destrame inerția, stagnarea, ignoranța.

Trăind aniversarea a 65 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român, întreg poporul are marea bucurie de a fi participantul unor realizări fără precedent, avînd în același timp certitudinea atingerii unor noi orizonturi ale civilizației socialiste. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Partidul Comunist Român își trage seva și vitalitatea din glorioasa istorie de milenii a poporului nostru, din toate evenimentele și luptele desfășurate de-a lungul vremurilor, el își afirmă hotărîrea de a asigura, în noile condiții istorice, dezvoltarea continuă, pe o nouă treaptă, a civilizației și victorii întregului nostru popor, de a-și făuri un viitor demn și liber, viitorul comunist”.

Acum, în spațiul acestei mari sărbători, din inima țării se înalță cel mai curat, cel mai sincer, cel mai adevărat cîntec de slavă.

P.B.

Desen de Ion Carp Fluierici

PARTIDULUI

Patria mea fierbinte și bună,
munții mei drepti și bărbății cei drepti
și femeile zvelte și mănoasa cîmpie
și cuvintele spuse de bătrîni înțelepți
și izvoarele limpezi, aburindele grîne,
pasărea albă ce-n lărie frămîntă
toate se fac fericite cuvinte,
toate-s făcute demn să te cînte ;

toate sînt cîntec sincer și drept
și eu îl aștern uneori pe hirtie,
toate fiind doar în numele tău,
doar în numele tău se fac poezie ;
toate sînt ardere nălă, adîncă,
limpezi ferestre spre veac se deschid,
toate sînt cîntec prin naștere nouă
salutîndu-ți prezența sublimă, Partid.

Si-atunci și cuvintele noastre natale
și griul cîntind fermecata natură,
un imn întru slava-ți nepieritoare
sînt toate cu-ntrăgă, rotundă făptură ;
și-atunci făurarii de istorie nouă,
zidind în cetatea de-acasă cu soare,
cu gîndul și fapta salută Partidul,
prin el salutînd împliniri viitoare.

Ion DRĂGUȘANUL

A PRIVI

Vă propun să lăudăm din toată inima această primăvară a păcii. E primăvara în care bobul va ajunge piine de Dumbrăveni, în care floarea va ajunge măr de Rădăseni, în care brazda se vrea neîncăpătoare pentru cartoful de Bunești, Bosanci, Veresti sau Chilieni. E primăvara în care peste tot în lume se pronunță cu respect, cu ardoare, cuvîntul PACE. Dar mai e și primăvara în care un om, albit de vîrstele țării, ne răsfoiește cu gest domol carnetul îngălbenit al ultimei lui primăveri de război. „Sergent SAVICHI VASILE, Batalionul 54 Pionieri, Compania Comandă. Numărul Oficiului Postal Militar 104. Din comuna Udești, județul Suceava — Bucovina. A lui VASILE SAVINSCHI din Udești. Azi la 22 martie 1945”. Și mai notează spre a nu uita el, sau spre a afla alții dacă el nu va mai fi, simbolurile integrității sale : „Seria Armei — 6608 U ; baioneta W.V. 3125”. Și pentru a ne arăta cît de departe de satul său se afla atunci sergentul Vasile Savischî, găsim în carnetul său un

O primăvară într-un carnet de soldat

mic dicționar cu peste o sută de cuvinte și expresii trecute într-o grafie prinsă după ureche. Cităm și noi la fel de fără pretenție : „PIINE — chener ; apă — viz ; casă — hazo ; pat — ade ; frumos — seip ; brici — barotva ; medic — orvos ; chibrituri — ghiuto ; ce doriți — mit chivon ? ; unde mergi — hovo megî ? ; mulțumesc — chiosonom ; nu se poate — nem lehet ; poftim — tesec ; nu știu — nem tudom ; te iubesc — sereftlec...”. Și deodată, la capătul acestor multe cuvinte cu rost de orientare un text scris în grabă : „În ziua de 28 martie am fost prins (în încercuire). Și n-am mîncat pînă la 31 martie. Am mers pe jos 100 km. Vineri 6 aprilie am stat fără nici un stăpîn... Vineri 11 aprilie au sosit aliații. Duminică 15 aprilie am mers de la Holc la Senica 34 km. De luni am stat într-o comună Vradisti pînă la 23 aprilie... În ziua de paști, 6 mai, am scăpat de la Comandamentul sovietic și am plecat la Comandamentul românesc. Am trecut prin Socolnița și am (mers) pînă la Pozorițe. În ziua de 10

mai am plecat la Brîno... În ziua de 13 iunie am pornit spre țară. În ziua de 20 iunie am ajuns în țară”. Pentru fiecare din aceste grăbite notații Moș Vasile deapănă astăzi stufos și triste amintiri. Dar să răsfoim mai departe îngălbenitul carnet de soldat. Găsim de-a lungul a șaptesprezece pagini un lucru incredibil și, poate, de aceea atît de românesc : versuri. Da, versuri scrise de soldatul Vasile Savischî în cea ultimă primăvară de război : Și-am zis verde de doi nuci / Scrisoare cu vorbe dulci / La mindruța să te duci / Cînd o vrea să te citească / Dor de mine s-o pălescă / Cum m-a pălit și pe mine / Că nu știu nimic de tine / ...Foale verde de cicoare / Să-mi trimiți mindră scrisoare / Și să faci cum îi putea / Să-mi pui și guriș-n ca / Ca s-o am de mîngiere / În aceste zile grele // ...Scrie-mi mindră și-mi trimite / Tot ce-i pe acolo verde / Scrie-mi ochii tăi și gura / Buzele și cu făptura...

Vibrează aici, în această fecio-relnică, primăvăratică inimă, dorul de iubita lăsată acasă, dar și aspra lecție a lipsei de rost a străinătății. Și a avut norocul sergentul Vasile Savischî să se întoarcă în satul său cu oameni gospodari, la Udești. În sufletul său, al țării, al lumii au coborît fireștile, obișnuitele dar nemăsurate bucurii ale păcii. Pe ultima filă, după ce trece destulă vreme, o ultimă însemnare de data aceasta a săteanului Vasile Savischî : „Februarie) 1947. Măcinat 200 kg por(umb) și 80 kg gr(ău)”. Dincolo de această însemnare carnetul de soldat a putut îngălbeni liniștit, iar nu demult stăpînul său l-a donat Muzeului Județean de Istorie Suceava.

Iată de ce vă propun să privim cu ochii păcii această primăvară a țării și să învățăm din carnele îngălbenite de istorie ale soldaților cit de colțuros și în altă limbă rotundul cuvînt românesc PIINE.

Alexandru TOMA

autograf

ION DODU BĂLAN

IZVOR ȘI OBÎRȘIE

Bucovina nu e numai un spațiu geografic, ci și un timp istoric îmbibat de suflet românesc, de mărețe fapte istorice, de nepieritoare acte de cultură materială și spirituală, așezate pe firmamentul istoriei noastre, ca niște pietre prețioase pe o paftă de domnitor. Bucovina e țara oamenilor frumoși și falnici ca brazii și fagii munților ei. E țara dorului și a omenei românești, țara binecuvîntată de muze care a dat neamului nostru iluștri cîntăreți. E obîrșia unor mari muzicieni, folcloriști și oameni de știință, ai căror urmași vrednici edifică astăzi o lume nouă, o cultură și o civilizație socialistă, demne de marile lor tradiții. În Bucovina istorică și tradițională, cu locuri fără pereche al oamenilor, care-l face și pe cel mai modest locuitor să pară un voevod virtual, cu tradițiile ei bogate și încă vii, pulsează astăzi un suflu nou, socialist, care o duce necontenit înainte pe apele fără oprire ale timpului, ale progresului și ale istoriei. Bucovina a fost și rămîne un izvor de spiritualitate românească, de frumuseți fără de moarte, de energii creatoare și idealuri înalte, un spațiu național, căruia Eminescu i-a adăugat cel mai potrivit atribut realizînd sintagma indestructibilă și indisojubilă : Dulce Bucovină.

Și să nu uităm că acest cuvînt are cea mai bogată polisemie din întregul vocabular eminescian.

BALADĂ PENTRU ADÎNCURI

REPORTER

Năzuim să vedem filioanele de aur, dar C.M. nu ne amintii nimic despre filoane, el începu să ne povestească, cu umor reținut, nouă, celor neștiutori, cum se cumpărau nevestele, în rupii, și cum nevestele își acopereau fața... Fusesse detașat cîndva să lucreze la sonde, într-o țară din Orientul Mic... Noi îl ascultam, rideam, și mașina urca, scurtenă, printre creste, pe drumurile înguste, înzăpezite. „O femeie frumoasă ajunge la o mie cinci sute de rupii”, zicea. Și noi ne gîndeam la femeile lăsate acasă, pe care le-am iubit, pe care le iubim.

Trecut de prima tinerețe, C. M. arăta tînăr, foarte tînăr, atît la gîndire, atît la înfățișare. Iși purta între ochi o lumină veselă, jucăușă și, la prima vedere, eram îndemnați a zice că este bărbatul de care s-ar îndrăgosti orice femeie, însă în mod decent, păstrînd pentru sine enigma acestei atitudini, ca un fapt rar și al propriilor ei simțuri, ținute în friu îndelungată vreme. Evident, tehnicianul sondor ar cunoaște prea puțin în ce măsură o asemenea femeie s-ar perpelii în neșansă, și chiar dacă ar cunoaște, și-ar purta printre ochi lumina cea veselă, jucăușă și ar zîmbi subțire.

Pe un drum întortochat, săpat în ripă, ilie, șoferul cel subțiratic, derula anecdote picante, dar noi nu mai ridem, doar zîmbeam minzește cu inima ghem să nu ne bage sub gheață, unde să rămînem pînă în primăvară. Spunea anecdote și urca, și cobora printre nămeții înalți.

C. M. ne invitase pe propria sa răspundere, dar și cu propria sa autoritate, să intrăm în subteran, să observăm filioanele de aur. Pentru noi, subteranul constituia un mit. O

gaură neagră, pe unde cobori într-un puț, cu cămașa curată, apretată, cu hainele călcate, bărbierit proaspăt, și de unde ieși boit peste tot de funingini. Ne-a explicat tehnicianul sondor cum că Strunioru va fi perforat pe dedesubt, în căutarea minereurilor de aur, de argint, de cupru și de plumb. Perforarea a început din două părți, iar infiltrația se va produce peste o lună, în inima muntelui.

— Și ce vor face minerii cînd se vor întilni în inima muntelui ?

C. M. a zîmbit subțire, apoi, îndată, a intrat în vorbă cu șoferul cel subțiratic.

E greu să înțelegi, pe din afară, psihologia acestor oameni. Mulți vorbesc frumos despre minerii, puțini ajung să-i înțeleagă. Între mineri și mină nu se află nici un obstacol. Dimpotrivă. Gura minci, cu buzele răsfrînte, parcă-i atrage, parcă-i înghite. Iar întunericul de dinlăuntru a încetat să fie întuneric. Este întuneric pentru că așa trebuie să fie. Și nu-i cazul să apară în subteran cu cămașa curată, apretată, cu hainele călcate. E obligatoriu să îmbrace salopeta, să încalți cizme de cauciuc, să porți pe cap casca.

Intr-un tirziu, C. M. își dădu cu părerea.

— Ați aflat, deci, că muntele va fi perforat. Între cele două fronturi de lucru este o distanță de șizeci de metri. Însă pentru acești șizeci de metri, spre a ajunge de la Dornisoara la Colibița, va fi nevoie să facem un înconjur larg pe sub creste.

— Cam pe ce distanță ?, a întrebat cineva.

— Cam pe o sută de kilometri, se auzi vocea șoferului. Era în dreptul lui să ne explice.

(continuare în pag. IV)

Constantin BADERSCA

Intre scriitorii romani contemporani, D. R. Popescu are, la ora actuala, opera cea mai ampla: peste douazeci de volume de proza (intre care, nesprezicate romane), un numar impresionant de piese de teatru, unele intrate in repertoriul permanent al scenelor noastre, doua volume de eseuri (carora le adauga citeva recenzii palide dar generoase, scenariu de film, un volum de versuri chiar, traduceri (literatura pentru copii), ca sa nu mai vorbim de activitatea jurnalistica propriu-zisa, si ea bogata, la un moment dat. Si sa reținem ca prozatorul abia a trecut pragul jumataii de veac.

In principiu, cantitatea nu este un simptom al vocatiei si, ca atare, nici al valorii. Sint numeroase cazurile in care ea duce la oboseala surselor, diluție, autopastigare. Dar, cind se sprijina pe piloni puternici si niciodata tradați — perspectiva ontologica ferma, consecventa trans-figurării estetice a realului, constiinta limpede a pozitiei artistului in lume, cantitatea este nu numai performanta, nu numai marturie a valorii, dar si rezultat al unei neobisnute complexitati a eului creator. Personalitatea lui D. R. Popescu este, in acest sens, ilustrativa. Prezența lui in atitea sectoare ale literaturii nu e dictata de ambiția polivalentei; s-ar putea spune ca scriitorul este abdat de genuri, nu invers. Zările pe care le deschide si le exploreaază in fiecare nu se suprapun, nefiind vorba de repetare in coduri diverse, ci de complementaritate, de acea rara amplitudine a orizontului care tinde către istovirea puterii unghiului. Cum si este de asteptat, diferentele de cota valorică in interiorul unui ansamblu al creatiei atit de complex (pe care il vedem organizat concentric, precum fortificațiile unei cetăți in inima căreia s-a baricadat eu-l artistului) nu sint deloc neglijabile. Important este ca apar ca firești consecințe ale meandrelor evoluției lăuntrice a scriitorului și ale pulsațiilor energiei creatoare. Niciodată însă ca rezultat al abdicării de la codel de valori ontologice și estetice pe care se întemeiază opera. Operă al cărei centru de greutate, al cărei punct de echilibru absolut (căci există așa ceva in creația lui D. R. Popescu) este armonia tragică a lumii.

Din această perspectivă, ce loc ocupă apariția editorială cea mai recentă — romanul **Orașul îngerilor**? O primă constatare, mai degrabă de ordin topografic, este că se integrează perfect in ansamblul deja cunoscut al prozei sale. Abia in acest al treilea volum al ciclului romanesc secund — **Viața și opera lui Tiron B.** —, încep să se întrevadă, deocamdată încă vag, și structurile de adincime ale noului edificiu pe care autorul, după numeroase indicii, il are deja in proiect definitiv. Se confirmă (dacă mai era nevoie) că, la D. R. Popescu, ideea de ciclu nu presupune unitate epică și spațio-temporală și cu atit mai puțin continuitate a evenimentelor sau o așa-zisă logică a istoriei. Ciclu ar fi la el fenomenul de cristalizare a unor uriașe mase umane și evenimentiale, amorfe inițial, in jurul și in prelungirea liniilor de forță ale unor idei-matrice, întrebări, răspunsuri esențiale. Aceste cristalizări confirmă pe de o parte uni-

tatea structurală a lumii (altfel, aparent haotică, incapabilă de a indica sensuri ale mișcării și înțelesuri ale stagnerii), iar pe de alta frumusețea ei tragică. Sau, mai degrabă, tragismul ei ca supremă cotă a frumuseții.

In postfața la **Podul de gheață** găsim o interogare complexă (aparținind interlocutorului lui Tiron B.) care-și aruncă lumina asupra fondului uman al întregului ciclu: „Angajarea in Istorie, lupta, lașitatea, iubirea, ura, nepăsarea, aventura etc. — care sint căile împlinirii, care sint căile, hai să zicem, fericirii, care sint întrebările fundamentale, care sint cele minimale, care sint răspunsurile, care?... A intra in miezul istoriei, a sta deoparte, spectator ca la teatru?...”. La care

D. R. POPESCU: ORAȘUL ÎNGERILOR*

autorul (Tiron B.) răspunde tot cu o întrebare ce reverberază mai ales in **Orașul îngerilor**: „Ce face călugărul franciscan Lorenzo? (din **Romeo și Julieta** — n.n.). Ce trebuie să facă, să stea între Montague și Capulet, între familii, între neamuri, între idei, între bine și rău, între rău și mai rău?...”. Iar răspunsul, unul din multele, e dat ceva mai tirziu: „Și cele mai umile plante au mărțea lor: licorile, adevărurile sint suma sumelor...”. In fond, aceasta este menirea pe care și-o asumă atit Tiron B. (autorul) pentru întregul ciclu, cit și Melentie (bilbitul, scriptorul in caiete albastre) pentru **Orașul îngerilor**: de a comunica adevărul existenței anonimilor, care e tot atit de important ca și adevărul personajelor atestate de „istorie”; al înșilor niciodată consemnați de documente dar care conferă istoriei profunzime tragică. E vorba, in speță, de un grup de adolescenți (Eștera, Agnes, Valeria, Aurica dublul Rilă, Melentie, Măcăneală, Oneată, Mișuța) prinși in dublul vitez al celui de al doilea război mondial și al Dictatului de la Viena. Niște îngeri aruncați în infern! „Puștani și puștoaiacele din Oradea... — cum spune un personaj al romanului. Cine știe ce s-o alege miine de numele lor!”. Nu se alege nimic, dispar fără să rodească, deveniți, fără voie, eroi, măscărici, victime, călăi, tirfe sublime sau groșteli, înainte de a ieși din lumina fragedă a adolescenței. Scriitorul îi așează sub semnul unui motiv de doină: „Toate florile in flor / Și eu n-am dobinda lor”. Ei, cei care-l fac pe profesorul lor, abulicul Cata-Chițiga să exclame in plină „glorie a verii” (inainte de război): „Parcă e un oraș al îngerilor!”, căci, într-adevăr, adolescenții sint stăpînii curății ai oțerei colectivității, devin ipostaze pure ale esecului. Adevărați ispășitori ai păcatelor, uriteniei, murdăriei celor maturi sau puternici, se înalță cu inocență deasupra evenimentelor printr-o adevărată și inconștientă vocație a sacrificiului.

le văd (două la ficcare sanda) prinseră să se miște îndărătnic. Ba citeva clipe am avut senzația că aud un pocnet surd ca acela pe care-l faci cind vrei să te bage in seamă un chelner. Mi-am ridicat privirea. A zimbit de după țigara pe care o ducea la gură. Am întins mașinal bricheta și i-am oferit un foc. De după paravan chelnerița s-a năpustit spre masa noastră.

PROZA

Un strugure pe linia ferată

— fragment —

— Dorii ceva, a întreat privind mai mult inspre mine.
— O cafea cu zahăr separat, a răspuns cu o vagă umbră de cordialitate noua venită.
— Nu facem cafea cu zahăr separat, i-a rețezat-o chelnerița. Altceva?
— O, numai o cafea, vă rog. Așa cum o faceți.
Chelnerița s-a retras puțin imbufnată. A lăsat in urmă mirosul unui aer de ceartă.
— Sint niște escroci incurabili, nu credeți? A propos de asta, să

lui. D. R. Popescu nu-i idealizează, nu le conferă aure celeste; ei sint prea îngeri pe dinăuntru pentru a mai avea nevoie de gesturile sentimentale ale autorului. Realismul atroce al cărții il pune mai bine in valoare: „Adică: bieți băieți neajutorați... cu școala in coadă de pește, cu viața in coadă de pește. Cam așa. Niște elevi prăpădiți, unii duși in război, ca Iepurilă, alții, poate deja morți... Oricum, in manta mlitară sau ba, puțind a praful de pușcă sau ba — murdăriți pe veci, raiul din ei murdărit pe veci, copilăria lor întirziată, adolescența... Cam așa. Și mai ales sentimentul că in fața... ei, da, numai morți aveau să mai intre in ra! Niște ologi de-aici înainte”. Cred că ne aflăm in fața celei mai puternice cărți care s-a scris, pînă acum, in limba română, despre această virstă.

Tema centrală a romanului nu este nouă in literatura lui D. R. Popescu; ea apare atit pe suprafețe mici in numeroase povestiri și nuvele, cit și intr-o tratare mai amplă in romanul-poem „Cei doi din dreptul Tebei”. Dar acolo decalcul (voit) după vechiul motiv al dragostei nefericite dintre doi tineri aparținind la comunități învrăjbite impunea dezbaterea anumite limite și o expresie solemnă, ritualică, de tragedie. Și motivul adolescenților maculați apare, deși in alt context și cu altă pondere: „Domnilor, sinteți niște îngeri!”. le spune un personaj unor flăcăiandri turmentați de violența războiului: „Intr-adevăr, niște îngeri puși pe șotii, nevinovați și curății ca lacrima!”. In **Orașul îngerilor** tragicul shakespearian se dizolvă in violența și convulsiile istoriei. Semnificațiile învrăjbite sint mai multe (români, maghiari, evrei, germani, țigani) și victimele aparțin tuturor. Complexitatea dezbaterei este, si ea, net superioară. Adolescenții sint numai nucleul unei lumi debusolate, hăituite care încearcă să reziste ori să se refugieze, să se ascundă in trecut, in alcool, in vis, in violență, in eros, in lașitate, in luptă. Romanul nu-și propune să lanseze eroi in sensul propriu al cuvintului, dar conturează personaje memorabile despre care se va vorbi mult in viitoarele exegeze: Estera, Rilă, Eldar, Melentie, Ioniță sint numai citeva, dar, din păcate, enumerările nu prea au putere de convingere. Construcția epică se complica și ea enorm, nu însă atit cit să devină informă ca edificiu literar. Inșă această complicație se sprijină, ca in toate romanele lui D. R. Popescu, pe un suport mitic și simbolic adecvat. De aici, numărul impresionant de motive (mitice, biblice, folclorice, livrești etc.), care asigură soliditatea structurii de profunzime a cărții. A le menționa aici (căci o analiză a lor in spațiul unei cronici este

imposibilă) ar fi inutil; ne mulțumim să observăm că (rezultat al unei bogate experiențe in această direcție) autorul le stăpînește cu virtuozitate, le face să comunice adeseori surprinzător, le conferă o funcționalitate optimă. Și, mai ales nu le permite niciodată să iasă la suprafață, să devină alegorii ori să bruieze sensurile social-politice sau concrete psihologice a personajelor. De la F încoace se pare că niciodată autorul nu le-a stăpînit mai bine.

Romanul impresionează și prin riguroasa și literaritatea construcției. Temporal, el se desfășoară intr-un plan al prezentului, pe parcursul unei singure zile, din zori pînă in zori, și pe două planuri ale trecutului: războiul — o iarnă perpetuă, și „gloria verii” — perioada anterioară lui. In interiorul lor, secvențele epice, aparținind la mai multe voci narative, panourile descriptive, monologurile și descinderile in psihicul personajelor, paginile-document, se succed conform unui ritm nu controlabil dar sesizabil sau, mai degrabă, unei imanențe estetice a operei. Se renunță la fărîmițarea oarecum excesivă, din celelalte două romane ale ciclului, revenindu-se, de fapt, la structurile mai cuprinzătoare din cele anterioare lor. In principiu, construcția pornește tot de la regulile barocului, dar arg un fel de verticalitate și evanescentă in plus și mai puțină materie adăugată.

Citeva cuvinte, absolut necesare, despre stil. Categorie, toate romanele sale posedă un fel de fosforescență stilistică prin care devin mai captivante. **Orașul îngerilor** pare a fi, și din acest punct de vedere, superior celorlalte multe dintre ele. Cunoscind „secretele” limbii române ca puținii prozatori, lasă neori impresia că se joacă, trece, uneori pe suprafața aceluiași pagini, prin mai multe moduri și registre ale scriiturii. Lexicul este mai frust decit in alte romane, dar nu acesta este lucrul cel mai important, ci inventivitatea ieșită din comun, pîruetele sintactice, spontaneitatea năvalnică, imprezibila gamă coloristică. Baroc? Desigur, dar depinde cum. Adică, ceea ce e greu de conceput, un baroc stilistic perfect funcțional. Nu, categoric, stilul nu se învață; il ai sau nu-l ai, ca și urechea muzicală.

A trebuit să ajungem la sfîrșitul acestei recenzii pentru a ne da seama că majoritatea lucrurilor care trebuiau spuse au rămas in afară. Inclusiv, ceea ce-i mai jenant, obiectivele. Rămîn toate, ca o datorie, pe altădată. Oricum, ele nu pot afecta convingerea noastră că, alături de F și **Vinătoare regală**, **Orașul îngerilor** este unul dintre cele mai bune romane ale scriitorului. Prin el, D. R. Popescu a reușit să depășească nu numai un punct critic al propriei creatii, ci și un baraj al prejudecăților de viziune asupra recuperării unui trecut apropiat care, din numeroase motive, nu si-a oniztat forța de șoc asupra actualității.

Mihail IORDACHE

* Ed. Cartea Românească, 1985.

VASILE PUHA

Pentru partid

Întotdeauna numai ca inima te-am simțit, numai in înălțare și-n culcușuri de flori mi-am petrecut tinerețea mea întru tine. Mi se apropie de bărbăție virsta și iată aud cîntecul tău victorios călăuzindu-mă.

Strămoși

Mai presus de granit, de bolta cuvintului, cenușile curg pe fața pămîntului.

De se poate citi in ele ceva e mai mult a iubi, mai puțin a uita.

Și se face de azi și se taie de dor cind veți binesosi ne va fi mai ușor.

Veche scrisoare de pe front

Aici pămîntul e viu, ne iubeste-n departe, ne iubeste-n tirziu.

Ca să fim, nu ridem, nu plîngem, murim... Ca să fim.

Eu îi cunosc

Îi cunosc bine... Au cămașă de lut. Miros a riu și-a început și a iarbă arsă pe rug; au risipit pe toate cîmpurile aburul cald al oglinzii de plug. Curțile pe unde frunțile lor s-au plecat au ajuns sanctuare. Dinspre ele se-aude o mierlă de fum împărțind cu aripa răcoare.

Fiul pămîntului

Printre spice se oprește amiaza, frînt sint ca o pasăre fără aripile ei. Cad la marginea zării, mă cunoaște pămîntul... Nu te știam așa, zice el, ce-ar fi dac-aș dormi măcar o noapte de vară? Rîdică-te, stăpîne, mai zice el, biciindu-mă c-o privire fugară!

E mult înainte

„Au kilometri pătrați de iubire!“... Altceva a țipat: „In această țară oamenii trăiesc doar din dragoste?“...și mor cu buza arsă de ea! am șoptit. „Atunci alt sentiment nu mai cunoașteți?“ Sintem un popor tînăr, am zis, atîta vreme mai avem înainte!

Gingășii

Pe prispa oceanului Gingășii... Pești căzuți la datorie; Prietenii întregi se încheagă. Sint semne că va ninge cu pormbe. Se vor face și nunți de centauri Și toate grație albatrosului!

Horia

Îmbrăcat în picla alunilor, Horia e stejarul din țara gorunilor!

(continuare in pag. IV)

Iacob FLOREA

Bucovina este unul dintre teritoriile mele sufleteste în raportarea expresiei și exponențelor ei de cultură. În primul rând Suceava, de care mă leagă vechi amintiri și prietenii, activități culturale și de istorie literară. Ani de zile am fost profesor la Liceul Militar „Ștefan cel Mare”, am fost inspector de artă regional, numit de către Liviu Rebreanu, am cunoscut pe Leca Morariu, de care m-a legat o caldă prețuire și firesc atașament până la sfârșitul vieții sale pentru publicațiile **Făt Frumos** și **Buletinul „Mihai Eminescu”**, la care am colaborat datorită acestui excelent istoric literar, discipol al lui G. Bogdan-Duică și Sextil Pușcariu, remarcabil dialectolog pentru istro-română. L-am vizitat, nu o dată, în locuința sa din strada Munteniei nr. 10, unde am fost întâmpinat întotdeauna și de Doamna Octavia Leca Morariu, premiată cu diploma de aur la Conservatorul de Canto din Viena, tovarășă de viață și colaboratoare la publicațiile literare ale neuitatului Leca Morariu. Pe aproape de locuința acestor pasionați dăruiați ai culturii bucovinene, Mihai Eminescu, școlar la Cernăuți, trăise, cu mai bine de o sută de ani în urmă, găzduit la profesorul francez Victor Blanchin. Am fost membru al „Institutului de Literatură” condus de Leca Morariu și păstrez până astăzi Diploma conferită pentru activitatea mea de cercetare literară în Bucovina. Tot acolo am cunoscut pe profesorii N. Tcaiciu-Albu și pe Constantin Loghin, și ei istorici literari și conducători de periodică, C. Loghin autor al unei istorii a literaturii bucovinene în două volume, activist remarcabil și în cadrul „Societății pentru cultura poporului român” în Bucovina.

La Liceul Militar „Ștefan cel Mare” am cunoscut pe Teofil Boiciuc, ram din arborele genealogic al Eminovicilor suceveni, cum am și arătat în volumul meu apărut în 1983, **Intregiri documentare la biografia lui Eminescu**. De multe ori am frecventat și am intrat, cu ales respect, în casa lui Aron Pumnul,

trecând pragul cu piozitate atât în locuința magistrului de la Cuciulata cât și în cămăruțele de pe un tâpșan, unde se găsea depozitată Biblioteca „Gimnaziștilor români” — camera în care Eminescu, școlar la „Ober-Gymnasium”, locuia și o vreme a dirigit și citit acest important fond de carte veche și nouă românească, atât de bogat și pe baza căruia Pumnul redactase celebrul **Lepturariul românesc**. Am extins activitatea mea și la reuniunile literare organizate în întreaga Bucovina de către „Asociația Scriitorilor din Bucovina”, al cărei secretar am fost, conferențind de multe ori la Suceava, la Rădăuți,

lor în cazul Aglaei Eminovici, sora cea mai dotată artistică a lui Eminescu. În privința ei am primit o serie de deslușiri și amintiri de duioase reverii, precum de la sora fostului prefect Oreste Renney, cunoscut de Eminescu. Greu bolnav, Eminescu frecventa pe sora lui, fiind vizitată când și când și de ologa Harieta. De altfel, Eminescu avusese de la Aglaea pe primii săi doi nepoți pe care i-a cunoscut: George și Ion Droglă. În acest oraș, poetul a fost primit adesea de către colegul său de la „România Jună” Ștefan Ștefureac. M-am recules și la mormintul lui Pumnul, și la mormintul Aglaei în cimitirul

meu elev, poetul Ion Beldeanu. Am fost coleg de cancelarie cu sculptorul Ion Cîrdei, care a modelat bustul lui Ciprian Porumbescu din parcul Sucevei, lăsând și un bust al lui Eminescu care s-a distrus în timpul refugului. Am cultivat relații de prietenie cu valoroșii entuziaști care au fost Ștefan Pavlescu și Eugen Chirovici, ce au animat spectacole de teatru și de operetă rămase de neuitat în istoria culturii sucevene, în Asociația „Ciprian Porumbescu”. La familia lui Eugen Chirovici, până nu de mult profesor la Cimpulung Muscel, se puteau admira picturi de înaltă valoare artistică, reprezen-

pliniți de la celebrul congres de la Putna pus la cale de „secretarul M. Eminescu”, „președintele” Ion Slavici, Pamfil Dan, Ilie Luța, Aurel Mureșanu, doctorandul C. Aronovici, V. Bumbac, Epaminonda Bucevschi și alții. Atunci în 1871 se ținuse și primul congres al tuturor studenților români. Am aflat cu acest prilej, în arhiva vetrei putnene, actual inedit prin care Mihai Eminescu și Ion Slavici încredințau arhimandritului Arcadie Ciupercovici darurile primite, pentru veșnică păstrare de la românii de pretutindeni. La Putna am fost pelerin de unsprezece ori (ultima dată la 2 august 1982) continuându-mi reculegerile la mănăstirile din Vatra Moldoviței, Humor, Voroneț, Solca, Arbore, Sucevița, Dragomirna, Sfântu Ilie. În acest circuit reticular am intrat și în Muzeul „Ciprian Porumbescu” de la Stupca. Pe masa mea de lucru păstrez o fotografie cu colonelul în rezervă Gheorghe Eminescu, pe ruinele Cetății feudale Suceava. Am participat la activități de eminescologie, solicitat de oamenii de cultură: conferențiar Alexandru Al. Vasilescu, primul rector al Institutului de Invățământ Superior din Suceava, de prof. Oreste Tofan și conf. univ. dr. Ion Popescu-Argeșel, altădată discipol al meu și astăzi autorul unor cărți de știință și expresivitate geografică, realizate din preaplul capacității sale științifice. În 1981 am luat parte la festivitățile centenarului nașterii lui Eugen Lovinescu, conferențind și în Suceava și la Fălțiceni și într-o serie de ore libere am colindat pe urmele vredniciei istorice și culturale ale Sucevei, cu sufletul adolescentului de multe decenii în urmă.

La acea dată puteam citi și zări. Astăzi, abia întrezăresc.

Augustin Z. N. POP

„...pe urmele vredniciei istorice și culturale...”

Putna, Siret și în alte localități. La Rădăuți am legat prietenie cu parohul Oreste Gherasim, fratele istoricului literar și esteticianului universitar, Vasile Gherasim, cel ce întreprinsese, după primul război mondial, cele dintâi anchete de teren și investigații în spita neamului Eminovici, la Călineștii lui Cuparencu. În 1958, am reluat și adincit aceste investigații, găsină un sprijin de largă bunăvoință cărturărească la parohul Vasile Butnariu, mai tîrziu la Bosanci la învățătorul superior Mircea Isăceanu și la Vespasian Bohateret, directorul școlii mixte din Șerbăuți. La Șerbăuți, prof. Maria Ursuleanu, una dintre auditoarele mele, mi-a oferit omagial scrisori și reviste ce primise o rudă a sa de la Harieta Eminovici sora mezină și bolnăvicioasă a lui Eminescu, ce locuie în Botoșani. Investigațiile acestea biografice le începusem încă mai dinainte și în capitala Țării Fagi-

din Horecea, localitate din care provenea și unul dintre cei mai apropiați colegi din gimnaziu, Dimitrie Sucei, mai tîrziu profesor și director la Școala Normală din Cimpulung Muscel, prieten și cu I. L. Caragiale. În două rânduri am venit însoțit la Suceava și de nepotul poetului, astăzi colonel în rezervă, Gheorghe Eminescu, care la 1 iunie anul acesta pornește către al 93-lea an de viață. Cu acest om admirabil, am ținut o consfătuire de mare vibrație la Călineștii lui Cuparencu, numai cu membrii familiei Eminovici; iar la Institutul de Invățământ Superior din Suceava, cu dînsul am vorbit, în două rânduri, studenților de la Filologie, conferințe înregistrate pe benzi de magnetofon. Personal am conferențiat în Suceava de douăsprezece ori, avînd un real sprijin organizatoric din partea fostului

tînd aspecte istorice și pitorești din Suceava.

Inceputurile eminescologiei mele izvorăsc din Țara Fagilor ca și anechetele de teren izvodite în arhivele de stat și în colecțiile particulare pe urmele lui Eminescu și ale familiei sale. Ele poartă pecetea suceveană. Am publicat numeroase cercetări de istorie literară în periodicele Bucovinei lui Leca Morariu și Constantin Loghin. Cu colegii de scris Dragoș Vitencu, Traian Cantemir, Teofil Lianu, George Voevidca, N. Tcaiciu-Albu, George Drumur, Ion Munteanu, N. Tăutu, Jemică Popovici, Adelina și Ion Cîrdei, E. Ar. Zaharia, Nina Ciocca, Vera Tătaru, Nicolae Cojoc, A. Constantin, Ionel Negură, Maria Gavril și mulți alții am contribuit la organizarea festivităților de la Putna la cei șaptezeci de ani im-

SCRISORI INEDITE:

G. T. Kirileanu către Ion Simionescu

De curînd, prin amabilitatea unor prieteni ai culturii, ne-au fost puse la dispoziție mărturii despre relațiile de pretenie între doi cărturari vestiți în epocă — G. T. Kirileanu și Ion Simionescu, rămași în conștiința posterității cu strălucirea de odinioară.

Fiu al plaiurilor sucevene, remarcabil folclorist, G. T. Kirileanu (1872—1960) este editorul operei lui Ion Creangă, scoțind, de-a lungul anilor, nouăsprezece ediții. În 1948 a fost ales membru de onoare al Academiei Române. A lăsat orasului Piatra Neamț, în care și-a petrecut mulți ani de viață, un bogat fond documentar, ce-i poartă numele.

Născut la Fintinele — Bacău, Ion Simionescu (1873—1944) s-a remarcat ca profesor universitar și ca om de știință. A lăsat numeroase scrieri în domeniul paleontologiei, al geologiei, precum și lucrări de popularizare a științelor naturii. Membru al Academiei Române, pre-

ședinte al înaltului for academic, a întreținut legături de amicitie cu multe personalități din ținutul Sucevei. Cu G. T. Kirileanu avea relații încă din vremea studiilor universitare la Iași. Il vizitase și la Broșteni.

În scrisoarea din 1907, trimisă din Broșteni la Iași, Kirileanu își informează prietenul despre eforturile ce le-a făcut pentru a-i găsi pe vară o casă potrivită în Valea Bistriței, unde să-și petreacă vacanța cu familia. Cea de a doua scrisoare, datată 1911, e trimisă din București, savantului aflat la Paris, informîndu-l despre discuțiile avute cu S. Mehedinți, asupra tipăririi unei lucrări.

Tonul cald, intim, dovedește prietenia ce-i lega. O prietenie în care aveau loc glume, dar și preocupări serioase, închinată științei creatoare.

Prezentăm mai jos textul celor două scrisori:

Iubite prietene,

În Borca am găsit 3 odăi la otel, dar eu cu plecările mele arhaice am căutat ș-o casă patriarhală și retrasă; ș-am găsit la o familie care V-ar putea da și mîncare, o odaie mare și una mai mică — ș-o pașiște. Și aceea în fața caselor de să se tot joace copiii. La Broșteni, de-aseamenea s-ar găsi ceva. Prin urmare ar fi bine să vii, să vezi și să alegi. Numai între 27—30 mai să nu vii, căci atunci voi fi învăluit cu slujba.

Mult m-aș bucura să vărați în meleagurile noastre și să petreceți așa fel, încît să vă mai avem și alți ani.

Pînă vei veni fii bun și-mi scrie lămurit ce-nsemnează că vii „cu căfel, cu purcel”, cum zici. Adicătelea ciți căței și porcei ai !..

Multe și călduroase închinăciuni la toți ai doritei Dv. case și sint al Dv. devotate.

14 mai 1907

Ghiță ot Holda
București, mart 26/8 april 911

Iubite prietene,

Am fost bolnav de influență și de aceea de-abia (ș)ieri m-am putut duce la Dl. Mehedinți cu manuscriptul. I-am spus toate condițiile ce mi-ai scris, i-am arătat și paginile cu politica la universitățile noastre, și mi-a spus că se va tipări întocmai în 2 numere cu începere de la n-rul pe mai, deoarece pe april e tras aproape în întregime. Așa dar corecturile și se vor trimite la Iași și la timp voi vorbi pentru cele 100 extrase, pe care însă Conv. lit. nu obișnuiește și nici poate a le plăti, deoarece fondurile sint cu totul mărginite...

Multe și devotate închinăciuni D-nei Matilda și sūrături gloatei. Dornic și devotat prieten.

Gh. T. Kirileanu

Ana CONSTANTIN
Eugen DIMITRIU

Nu știu în ce măsură cititorii **Povestii lui Harap-Alb** pot să treacă liniștiți pe lângă faptul că în acest basm ar exista două mirese: prima, una dintre fetele împăratului Verde; a doua fata împăratului Roș.

Povestitorul însă are grijă să înlăture asemenea bănuială și, spre deosebire de alte basme unde feciorul unui împărat pornește să se însoare cu una din fetele altui împărat, în textul lui Creangă, feciorul craiului e chemat de unchi „ca să-l lase împărat în locul său după moartea sa”. Nu ni se spune nimic despre o eventuală nuntă cu una dintre fete și nici cite fete are împăratul Verde.

Mireasa din această poveste e, așadar, una singură — fata împăratului Roș — iar pentru a desluși semnificația acestei bizdigăanii e destul să luăm seamă la diversele sale înfățișări. Mai apare în chipul unei **păsări**: „Toamă pe cînd era temeiul mesei” — la împăratul Verde — „numai iaca o pasăre măiastră se vede bătînd la fereastră” și vorbind „cu glas muieratic”. Prilej numai bun de a i se trece în revistă atributurile, între care acela de „farmazoană cumplită, și că din pricina ei se fac atîtea jertfe”. Dar **farmazoană** este forma populară a cuvîntului **amazoană** — femeie războinică dintr-un regat legendar, pe valea fluviului Thermodont (Termcaj, din Turcia de azi) din preajma Pontului Euxin — a cărui etimologie se pune în seama termenilor grecești a **mazos** (cu sinii plini) ori a **mazos** (fără sin, de unde legenda că fetele din regatul amazoanelor li se tăia un sin ca să nu le stingherească la tragerea cu arcul) sau a unui cuvînt caucazian **maza** (lună), explicînd bănuiala că amazoanele erau consacrate astrului Luna.

Ceea ce ar putea lămurii de ce fata împăratului Roș se ascunde „după lună” iar Ochilă o gratulează fără e-chivoc: „farmazoană ce ești!” Dintre

personajele poveștii, Gerilă pare să știe mai multe despre această fată căci își avertizează tovarășii înainte de a intra în casa cea de aramă în-focată oferită de ospitalierul împărat Roș: „D-apoi fetișoara lui: a zis dracul și s-a făcut; bucăciică ruptă tată-său în picioare, ba încă și mai și”. Apoi, comentînd proba dată de același împărat — „fata mea are să se culce deseară unde se culcă todeauna iară voi să mi-o străjuți toată noaptea...”

Bizdigăniile neprețuitului Creangă (V)

— „...aici încă trebuie să fie un drac la mijloc, zise Gerilă clătînd din cap.

— Ba încă de cei bătrîni; săgeată de noapte și dracul de amezăzi, răspunde Ochilă.”

Ar rezulta că în credințele și poveștile românești sint două feluri de draci: bătrîni și tineri, poate chiar străvechi și proaspeți sau încă și mai limpede — păgîni și creștîni, pentru că săgeată de noapte e constelația zodiacală Săgetătorul iar dracul de miăzăzi, numele Fecioarei. De unde

urmează că fata împăratului Roș e într-adevăr un drac „bătrîn”, o divinitate din religia păgînă, respectiv **zina** (învîdu-se ca pasăre măiastră) consacrată constelației Fecioara-Virgo prin dreptul căreia Soarele trece între 21 august — 23 septembrie.

Și-atunci care ar fi legătura între zina Fecioara și **farmazoana cumplită**? Una mitologică foarte clară, întrucît împăratul Roș sau „omul cel roș” este numele folcloric românesc al zeului Marte (vezi și aluzia zodiacală „omul țapului celui roș” pentru zodia Berbecului, țapul alb fiind Capricornul) sau Aresca divinitate a războiului „avînd inimă haină, nu se mai satură de a vărșa singe omenesc” și inițial a **primăverii** — căci „înălțimea sa este tată flămînzilor și al însetaților” — a-notîm simbolizat prin culoarea roșie în toate culturile indo-europene.

Or, zeul Ares-Marte avea în mitologia greco-romană o fată Hippolyte regina amazoanelor, serbată pe la jumătatea lunii **august** în calendarul antic și rămasă încă în calendarul catolic la 14 august sub numele unui Hippolyte. Dar atributul suprem al fetei împăratului Roș rămîne **turturica** — recunoscută drept simbol al dragostei. Prin urmare, mireasa lui Harap-Alb este o **zină** — măiastră — consacrată constelației zodiacale Virgo-Fecioara, una și aceeași figură cu:

1. Ileana Cosînzeana din atîtea basme românești;

2. Zina cea mai mică din povestea **Tinerețe fără bătrînețe și viață...**;

3. Fata de maior cu roșu bajor, Sora Soarelui și-a Pămîntului din colindele transilvane.

4. Fata de crai de pe „gura de rai”,

acea „mîndră crăiasă, A lumii mireasă” din baladele **Mioriței** — la a căror nuntă ritualică — „din pricina ei se fac atîtea jertfe” — cu un pămîntean, Soarele și Luna țin cununa celor doi **miri**.

Ion FILIPCIUC

GEORGE DRUMUR — O ANIVERSARE

Încă de la debutul în revista „Muguri”, acum mai bine de cinci decenii, George Drumur este luat în seamă ca o promisiune și în curînd se afirmă și prin primul său volum de poezii, „Solstiți” (1936), recențat printre alții de Ion Biberi, care-i remarcă limba — „savuroasă și plină”. „Mai susținută și unitară decît prima carte”, consideră George Muntean, este cea de a doua, „Suflete în azur”, din 1940, pentru ca a treia, „Vatra cu stele” (1942), să se „distingă prin subiecte mari, prin tratură gravă, prin lexic suculent popular” (E. Ar. Zaharia). Cel de-al patrulea volum, apărut în 1973 (Editura Facla) sub titlul „Însemnele anilor” se compune în mare parte dintr-o selecție din primele volume ale poetului, precum și din două compartimente inedite, „Ferestre aburite” — poezii din 1943—1950 — și „Însemnele anilor”, cu poezii din 1952—1972, ceea ce întregeste fe-

ricit chipul unui „autor fecund, divers, apt a întregi o operă care să-l mențină în atenția publicului cititor”.

Peste ani, fondului de bază al activității sale creatoare, i se adaugă latura de talmăcitor de poezie din alte limbi. Pana sa de poet se nuantează cu trecerea vremii cu tente accentuate ale izbîriri de patrie, îndeosebi prin e-vocări sugestive din istoria și tradițiile ei. Echilibrat în poezia sa solid așezată pe sentimente fundamentale, George Drumur nu a abandonat preocupările obștești și culturale, manifestînd, oricît de înaintat ca vîrstă, interes pentru tineretul cu perspective literare. Ca și pe vremuri, a găsit limba-jul potrivit pentru a întări aripile unor începători de certe promisiuni.

Pe acest fundal care ține de actualitate, se profilează cu atît mai pregnant realizările de aceeași natură din tinerețea poetului,

cînd acesta a facilitat debutul unor scriitori care și-au cîștigat apoi notorietatea, precum Dragoș Vicol, Ion Istrati, George Sidorovici, și cînd însușelea cu energie și spirit de inițiativă o viață literară la distanță de Capitală, dar îndreptată cu vigoare să contribuie la continua dezvoltare cultural-artistică a țării. Memorabile sint, din acea vreme, legăturile vii cu scriitorii de vază ai timpului, invitații la întîlniri și dezbateri cu scriitorii și publicul bucovinean: Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Ionel Teodoreanu, Cezar Petrescu, Gala Galaction.

Și iată-l pe George Drumur la venerabila vîrstă de 75 de ani!

Să fim de acord cu poetul al cărui îndemn tîrziu sună potolît și sugestiv: „întindem mîna după amurguri, după păsări” și să-i dorim încă ani mulți în liniștitul său amurg, acolo unde, ca într-o scoică prețioasă, cuvintele nu-și află odihna în căutarea de noi frumuseți, de noi împliniri.

Mircea ȘERBĂNESCU

INGEBORG BACHMANN (R.F.G.)

Portul mort

- Drapele umede atîrnă de catarge
- Culori purtînd pe care
- Nici o țară nu le poartă.
- Adiînd sub stele dezmațate
- Verdea lună odihnește
- În cerul catargului
- Imensității apelor din vremea descoperirilor
- Valurile înving orice drum
- Și de sus ninge lumina
- În plasele norilor — străzi risipite în aer.
- Jos, apa citește în cărțile sfinte,
- Compasul nopții e gata să moară,
- Aerul se spală de vise
- Iar mării îi rămîne doar mișcarea
- Deoarece nebulii descoperitori rizind
- Cuprinși au fost de brațul mut al apei...

traducere de George DAMIAN

CADRAN

A recenza, recenzare

Cu sau fără regularitate revistele noastre inserează din cînd în cînd, în spații oferite cu zgîrcenie, și cite o recenzie două. Recenzia, zice Dictionarul, vrea să însemne „o prezentare succintă (la apariție) a unei opere literare sau științifice, cu comentarii și aprecieri critice”. Despre utilitatea acesteia în informare și, de ce nu, orientarea cititorului nu mai e cazul să insistăm. Dar o atentă lectură a numitelor consemnări evidențiază, înainte de toate, condiția de cenușareasă a speciei ca atare. Și aceasta din două motive: 1. selecția întimplătoare a titlurilor și 2. „cedarea” serviciilor de recenzare unor „binevoitori” și ocazionali. Stînd, așadar, sub semnul complezenței, textul emis va fi de cele mai multe ori o însușire de enunțuri pe cit de pompoase, pe atît de găunoase. „Autorele” (care în ascuns duc dorul cronicii literare), povăuitor și conștiințos, va apela la cîteva sintagme reținute de pe ici, de pe colo, între care își aliniază cu dărnicie de nabab elogiile, însoțindu-le, bineînțeles din abundență, cu citate.

Dar să vedem concret cum stă chestiunea. Să zicem că „La mijloc” ar fi vorba despre o carte de versuri (la versuri cam toată lumea se pricepe): „Cere monie de trecere”, de Dorin Sălăjan. Ce ne comunică recenzentul de la „Luceafărul”? Că volumul e „bine structurat” și are o „idee ce(-l) străbate ca un fir roșu”, aceasta, ideea, fiind una de „căutare a sinelui propriu”. (sic!). Ba mai mult, că „obsesia nașterii intru poezie” (care îl chinuie pe poet) este „prezentă de la un capăt la altul al cărții”. Tocmai de-aceia, dată fiind o asemenea corvoadă, nu se poate să nu existe „o fervoare a amintirilor din copilărie” ce „se lasă tratată într-un registru baritonal”, de unde și constatarea că D.S. (ca să vezi!) dispune de „un timbru personal”, deși i se poate reproșa (păi nu?) „supraîncălzirea mecanismului memoriei afective”. (Nu se

poate ca recenzentul să scape prilejul de a-și etala ultimele-i achiziții de neologisme). Și, trecînd repede peste aceste „opinii” (care, fie vorba între noi, nu ajută la nimic), galantul semnatar conchide triumfal: poetul (adică D.S.), „poate să intre pe poarta din față în cetatea de aur a poeziei, fără teamă c-ar fi oprit de vreun portar al stării civile” (?!). Dacă o zice dumnealui, așa o fi... (Luceafărul nr. 13 a.c.). Alt exemplu: Marin Lușan, autorul volumului „Între viață și moarte”, prezintă, în viziunea Marelui Nicoară, „o nostalgie adîncă după (?) satul natal”, sat despre care aflăm că „nu este numai un spațiu geografic, ci și unul spiritual”... Oricum, poetul „și dezvăluie talentul”, dovadă că versurile lui „au o mare forță”, (România literară, nr. 11 a.c.). Comentînd cartea lui Ioan Șerb, („Triumful vieții”, amabilul său amic, Dim. Rachici, găsește ca acesta scrie „o lirică de gîndire”, ceea ce vrea să fie, mai pe înțelesul muritorilor de rînd, un „dialog permanent între om și universul căruia-i răspunde și-i corespunde” (?)). Drept argument sîrit reținește asemenea ziceri: „Steaua care-n cer răsare / Tipă-n noi lumină mare / Nepătrunsul, Necuprinsul / Tes destin ce-l duce însul”... În schimb lui Emil Manu îi reține atenția poeta Angela Nache, care „scrie o poezie cursivă în frazări voit prozaice”, după cum urmează: „Mîncă de pe masă cu piine / Bea lapte, fă-ți lecțiile, aspiră praful / Nu te hirjoni cu Călin, nu deschideți usa / La nimeni, dormi, citește povești, te sun / Pe la cîinci de la școală / Îți aduc ceva dacă ești cuminte / Nu umbra cu chibriturile / Deschide televizorul / Nu fă firimituri / Dacă leși afară ia-ți cheia la git / Nu te sui în corcoduș / Cumpără piine, ia-ți covrigi / Joacă-te-n fața blocului”. Curat „document de viață”, cum se entuziasmează E.M. (România literară, nr. 13 a.c.).

Ioanid DELEANU

Un strugure pe linia ferată

(urmăre din pag. II)

că îmi păreți un bun ascultător. Vi s-a mai spus? Dacă nu, atunci să mă credeți pe cuvînt.

— Vă cred, am spus, fiind convins că nu mai aveam nimic de pierdut.

Chelnerița tocmai aducea cafeaua. A lăsat-o pe masă de undeva din lungimea brațului și s-a îndepărtat imediat. În urma ei un miros înțepător de parfum prost. Am zîmbit amuzant. Tertipul cam ieftin mi-a făcut-o și mai simpatică. Nu știu de ce mi-am amintit de acele păsări care în timpul impreciei îmbracă un penaj mai viu. Interlocutoarea mea își scose o batistă și-și sufla nasul. Avea minți lungi, pline de pete mici, maronii. Mi-am turnat și restul de bere din sticlă. Gestul meu a neliniștit-o? Nu știu, poate. S-a pornit însă să vorbească mai departe cu și mai multă însuflețire: — A fost foarte greu pînă mi-am găsit o gazdă. Acum stau la un subinginer. Logodnicul meu e căpitan și locuiește la garnizoană pînă îi vor da locuință. E un băiat minunat. A mai fost și el căsătorit...

— Deci sînteți chit, n-am rezistat cu să o intrerup.

— Da, într-un fel... Amăritul de el, dacă ați ști cite a avut de îndurat cu nevastă-sa. Avea niște chestii tare hazii sau ce știu eu, așa mi se părea mie. Oricum cred că era puțin dilic. Cea mai tare a fost aia cu un strugure pe linia ferată. Știți cum sînt militarii... azi aici, mîine-n Focșani. Trenul și-ți-ai schimbat garnizoana. Și ea îi spunea mereu: „Nicule, ai grijă, dragule, niciodată nu se știe, dar dacă ai să vezi vreodată un strugure pe linia ferată să știi că-i semn rău. Să-mi spui neapărat pentru că nu știu ce trebuie făcut”. Căci îi spuse o mătușă de-a ei care se pricepea la de-alde astea. Dar niciodată nu-i spunea ce rău poate să însemne. Ba, mai mult, îi bănuia c-ar fi văzut strugurele și nu i-ar fi spus. Avea și el dreptate să se superc. Ce e aia să vină nevastă-ta la tine și să-ți spună, dragule, dacă ai să vezi o vrăbie moartă sau mai știu eu ce, în fața Muzeului de Istorie să știi că-i semn rău și să-mi spui neapărat. Cred și eu că-ți sare țandăra, oricît de bune maniere ai avea. Și de la a-ți sări țandăra pînă la a intra la bănueli nu e decît un pas, este? De fapt eu îl cunoașteam pe Nicu mai dinainte și mereu mi se plîngea de chestii din astea. Da!

eu îl stătuam să aibă răbdare. Ii spuneam că pînă și Eisenhower a avut răbdare pînă să ajungă comandantul trupelor de debarcare L-am dat gata cu asta, este? Nu credeți că asta a fost?

— Intr-un anume fel cred că da, am convenit eu.

Undeva de după paravan, ascunsă privirilor celorlalți, am descoperit-o pe chelnerița privindu-mă. Nu știu de ce i-am zîmbit comesei mele. Zîmbet pentru publicul spectator. M-a cuprins un fel de bucurie. Un șoricel care intră în prima gaură descoperită.

— Dar chestia cu americanu' a fînut mult mai puțin decît aș fi crezut. S-ar putea să vă închipuiți că e vechi povestea cu bărbatul neînțele, tracasat de o nevastă tiranică. Nu e așa nici pe departe. De regulă nu-mi plac băbații plîngăcioși. Vreau să spun care vor să-ți stoarcă un sentiment de milă, să te impresioneze cu nesuferita lor viață conjugală. Dar v-am mai spus-o și v-o repet, Nicu e un bărbat minunat, nu e cazul lui. Dacă l-ați cunoscut, cu siguranță, mi-ați da dreptate.

Început cred să mă plictisească această conversație sau poate eram doar obosit. Oricum lăsam să se vadă că aș fi dorit să plec. Iar am simțit-o vag neliniștită, tremurînd, un tremur de broască galvanizată. Dar spre deosebire de e-

fectul acela de impietare la care te aștepti în astfel de cazuri, ea devenea stăpînă pe sine. Vorbele se revărsau, se agitău cu o repeziune uimitoare. Ochii albeași, se răsuceau într-un fel puțin indecent. Vocea se subția, aproape țipă ceea ce credea ea că mai avea să-mi spună. Despre Nicu al ei, băiatul minunat, dar gelos. O gelozie plăcută, care-ți dă siguranță. Despre micile evenimente semnificative în care a putut să-și dea seama de caracterul lui și de nebulia nevastă-si.

Era ceva lacom în felul în care continua să vorbească, să dea amănunte. O ascultam mai mult pentru starea aceea îndărătnică cu care îmi făcea mărturisirile decît pentru anecdoticul lor. Și ca în-cuviința docilitatea mea cu un zîmbet ușor crispat și se liniștea treptat asemenea apelor după maree.

Apoi, deodată, neașteptat, am văzut că se pregătește să plece. Era acum grăbită să mă părăsească, să lase în urmă acel halou de cuvinte și gesturi. A pus banii pentru cafea pe masă și s-a ridicat. Mi-a adresat un „la revedere” fugar care a rămas deasupra mesei pînă a părăsit restaurantul. Am crezut că e încă una din ciudăeniile ei pe care cu lipsa de abilitate a liceenilor le trecuse pe seama altora.

Baladă pentru adîncuri

(urmăre din pag. I)

Am ajuns la Dorșoara. Muntele, logodit cu cerul, tăia pîclele, împingîndu-le înspre poale. Am oprit la căminul minerilor și C. M. a coborît.

Île a intrat în vorbă cu tinerii în salopetă albastră care ieșiseră din șut. Și îndată ce tinerii au dispărut în clădirea cea lungă, s-a întors spre noi, să ne explice, zîmbind.

— Prietenii mei. Sînt plătiți bine. Cu șapte mii. Cu opt mii. Cu nouă mii. C. M. ne făcea acum semne din usa cantinei să coborîm.

Și ne-am amintit, fără voia noastră, de un dialog, de prin treizeci și cinci, între un scriitor consacrat și un băiețandru, care cîștigase șase lei pe zi. — Cit dai pe mîncare? — Șase lei pe zi. — Ce cumperi cu ei? — Piine. De trei lei dimineața și de trei lei seara. — O mîncînci goală? — Goală, cu apă. — Și nu mîncînci niciodată mîncare? — Mîncare? Niciodată. Numai piine. — La prînz nu mîncînci mîncare? — La prînz nu mîncînc nimic... Aproxim îndurerat de această discuție, care s-a mistuit în istorie, odată cu oame-nii săi, am intrat în sala de mese. C. M. ne-a povăit că, înainte de-a intra în subteran, trebuie să mîncăm. El avea multă experiență.

Am mîncat mîncarea minerilor. Borș cu cartofi, dres cu smîntînă, și mușchi de vită cu mazăre. Tineri, îmbrăcați în salopetă, ce-și căpătaseră calificarea în școală, intrau, mincau și plecau. Noi avem mulți tineri. Socialismul nu-ți duce blidul la gură. Însă marea sănătate a socialismului constă în a oferi de lucru tuturor, într-un prezent tulbure, cînd statele capitaliste sînt înfiorate de somaj. O însușire pe cît de meritore, pe atît de virtuoașă.

În cele din urmă, tehnicianul sondor s-a ridicat.

Ne-am îmbrăcat în salopete, ne-am încălțat în cizme și-am împins cască pînă spre urechi. Am intrat după C. M. și am simțit, deodată, o bucurie mare, și o durere mare, amîndouă inexplicabile, și, pentru prima oară în viață, mi-am pus întrebarea de ce n-am luat o piatră în gură. Și cui i-o fi venit, înția dată, ideea să săvîrșească isprava cu piatra...? Prin bolovani și apă, luminîndu-ne drumul cu lămpi de carbid, împingîndu-ne cizmele printre șinele înguste, și lucioase, peste traversele umede, înaintam, înaintam... Inimile ne erau înghemuite în incertitudinile, pe pereții sticloși se mișcau umbre bizare, și C. M., în fața noastră, dispăruse și ne venea să strigăm, unde ești C. M.? dar C. M. apărea, în propria lui lumină, măsurîndu-și, cadentat, pașii... Înaintam, înaintam, și întinerul, dens, ne speria, — unde ne duci C. M.?, și numai cînd cite un miner se desprindea din adîncuri și, cu un sentiment coplesitor de frățietate, ne ura noroc bun, ridicînd lampa în streșina ochilor, vibrăm iarăși spre viață.

Și pricepeam atunci pentru ce oame-nii adîncurilor sînt atît de uniți. Pe pereții sticloși se îndoiu umbrele noastre, și înaintam, și năzuim să vedem filioanele de aur, și năzuim să devenim mai tare decît frica. Ne venea a zice iată, sintem și noi mineri, sintem îmbrăcați în salopete, purtăm cizme, numai nu știm munci, însă și asta se poate învîța.

După o lungă călătorie, ne-am apropiat de front. La lumina mișcătoare a lămpii, umerii lui C. M. se înălțau, zvîcnind, volubili, gitul i se îngroșase și însăși cască lui părea să caute spre tavanul boltit. Devenise un colos, un sortit să zmulgă întinerul, să-l împingă în afară și să aducă firească lumină, el devenise un colos al întinericului, frumusețea lui se realcătuia aici, prin umbrele întinericului.

Sondele, instalate în nișe, după ce au mușcat din stîncă, așteptau să

muște iarăși. Tehnicianul sondor se oprea, privea spre sonde, le verifica, intra în vorbă cu minerii. Iar minerii răspundeau, în aceeași termeni tehnici, apoi, mîngîind pereții aspri, priveau spre noi cu un anume țilc.

Ce suflete ori fi avînd să simtă suflarea pămîntului, pe dincoace, numai la lumina lămpilor, însă cu atît mai clar, cu atît mai demn!... Noi înțelegeam că stînca, zbucimată, roasă pe dedesubt, trebuia să se supună.

Lupta cu adîncurile, spre a-i surprinde minunile, am moștenit-o de la strămoși. Strămoșii nu aveau nici sondele de investigație, nici conductele de aducțiune, prin care aerul era împins din afară, nici vagonetii pentru încărcat minerul, nici unelele moderne de astăzi.

Nu ne putem dezvolta ca națiune fără a explora străfundurile.

...Ne străduiam să ținem pasul, cu carnetele în buzunare, pregătute, dar, în inima muntelui, vîzînd minerii muncind, uitasem de carnet. Nu aveam nevoie de ele. Vîzînd minerii muncind, ne venea să le strîngem miinile, să-i îmbrățișăm. Era o chemare mai presus de rațiunea noastră. Subteranul își crează o stare de spirit, ce-o întilnești arareori deasupra, cînd însăși dușmănia cea veche se tulbură și, în flacăra ei, se naște marea prietenie.

Cînd plînge un miner, nu plînge pentru sine...

C. M. înainta. Și, cînd se oprea să privească sondele, mai multe în preajma frontului, — de sus în jos, de jos în sus, cînd verifica legăturile de împămîntare, cînd analiza probele de minereu, din lăzile lungi, cu despărțitori, — el uita de noi. Stătea de vorbă cu minerii, cu maistrii, și, întotdeauna critic, opina că se poate mai mult. La rîndu-ne, abandonat, priveam sondele, nu cu ochii tehnicianului, nu stăteam de vorbă cu minerii, cu maistrii, nu verificam legăturile, nu cercetam probele și ne manifestam regretul, într-un fel, pen-

tru ignoranța noastră. A existat și un caz, unul singur, cînd, supărat, după ce a verificat o sondă C. M. a sugerat o posibilă înlocuire a unei piese. Era vorba de o carotieră și, după cum am aflat, carotierele conștinue spaima stîncilor. Carotierele sfarmă stîncile pînă în străfunduri, le rumegă, le scot în afară bucăți, bucăți...

Din crăpături misterioase țîneau izvoare, apa curgea pe lingă șinele înguste, și am ajuns la un perete înalt, sfredelit, ce ne oprea calea, definitiv.

— Iată frontul!, a exclamat sondorul.

Iată frontul!, am chibzuit noi, și am rămas stană, privindu-l.

Și parcă auzeam detunăturile celor de dincolo. Așadar, întîlnirea se va produce peste o lună. Aici!...

Muntele Strunioru apăsa deasupra capetelor noastre.

— Dar filioanele de aur?, a întrebat cineva.

C. M. a zîmbit subțire și n-a răspuns.

Astfel, am ajuns la capătul călătoriei noastre. Și-am priceput că, în orice mină, sînt esențiale cîteva operațiuni. Puscarea frontului, verificarea pușcării, captuirea (zmulgerea) așchiilor și lespezilor din front și încărcarea minerului în vagonetii. Vagonetii incheie travaliul, transportînd minereul spre ieșire, cu ajutorul locomotivelor mici, de mină.

Am mîngîiat perețele găurit, apoi l-am părăsit și am făcut calea întoarsă. La lumina tremurătoare a lămpilor, sondele, pe piloni grei de metal, își arătau pentru o clipă limbile de oțel, gingașe Totuși, carotierele aveau gurile rînjite, gata să muște.

Pentru ce pămîntul este atît de cuminte cînd omul devine îndrăzneț, chiar îndărătnic în acțiunea lui de a supune natura?...

Temeritatea nu-i o nebulie. Temeritatea înseamnă încredere. Încredere în sine, încredere în cei din jur. Temeritatea este prețul progresului.

REZULTATELE...

Obținute de participanți la faza finală a concursului de limba și literatură română „Mihai Eminescu”, ediția 1986.

Clasele VI—VIII

Clasa a VI-a: Cozmina Ciocan, Gabriela Croitoru și Cristina Pușcașu, Școala Generală nr. 3 Suceava, mențiune; Niade Cernica, Școala Generală nr. 4, Suceava, mențiune; Oana Subera, Școala Generală nr. 8, mențiune;

Clasa a VII-a: Letiția Leustean, Cristina Bălu, Monica Buzoianu, Școala Generală nr. 3, Suceava, mențiune; Oana Purice, Școala Generală nr. 3 Suceava, premiul III; Sorin Petrașuc, Școala Generală nr. 1 Rădăuți, mențiune; Beatrice Moroșanu și Liliana Hîj, Școala Generală nr. 3 Rădăuți, mențiune.

Clasa a VIII-a: Corina Dusceac și Claudia Buzoianu, Școala Generală nr. 3 Suceava, mențiune; Rita Munteanu, Școala Generală nr. 3 Suceava, premiul II; Camelia Ciobanu, Școala Generală nr. 4 Suceava, mențiune; Mihaela Voiașciuc, Școala Generală nr. 3 Rădăuți, mențiune; Cătălina Iftimoaia, Școala Generală nr. 1 Fălticeni, mențiune.

Locul 3 pe țară, conform mediei generale.

Clasele IX—XII

Sinziana Mureșeanu, clasa a IX-a, Liceul „Ștefan cel Mare” din Suceava, mențiune; Elena Bănanu, clasa a X-a, Liceul „Nicu Gane” din Fălticeni, mențiune; Antonela Costea, clasa a X-a, Liceul „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți, premiul special; Florentina Tuca, clasa a X-a, Liceul Pedagogic „Emil Bodnăraș” din Suceava, premiul III; Cristina Chiribas, clasa a XI-a, Liceul Pedagogic „Emil Bodnăraș” din Suceava, premiul III; Tania Leonte; Liceul Pedagogic „Emil Bodnăraș” din Suceava; premiul II; Gabriela Gherasim, clasa a XII-a, Liceul Pedagogic „Emil Bodnăraș” din Suceava, premiul special; Carmen Dumitriu, clasa a XII-a, Liceul Industrial Nr. 3 Suceava, premiul special; Mihaela Herciu, clasa a XII-a, Liceul Industrial Nr. 4 Suceava, premiul special;

Locul 8 pe țară, conform mediei generale.

C. B.

INTILNIRI CU CITITORII

În ampla suită de manifestări artistice organizate în întîmpinarea aniversării Partidului Comunist Român s-au înscris și numeroase întîlniri între scriitorii suceveni sau din alte localități din țară și oamenii muncii din județul nostru.

Consemnăm, printre altele: la Combinatul de Fibre, Celuloză și Hîrtie Suceava au fost prezenți criticul Mihail Iordache și poetul Victor Traian Rusu; la Spitalul Județean — poezii Marcel Mureșeanu și Ion Beldeanu; la Cooperativa „Confecția” din Suceava — poezii Florin Bratu și Constantin Ștefuriuc; la Galeria Oamenilor de Seamă din Fălticeni — prozatorul Grigore Ilieși și criticul Octavian Nestor; la Spitalul din Rădăuți — poetul Ion Tugui, prozatorul Onu Cazan și Octavian Nestor; la Cooperativa „Dorna” din Vatra Dornei — poeta Cornelia Maria Savu; la Liceul Industrial Siret — prozatorul Constantin Blănanu și Ion Beldeanu; la Căminul Cultural „Emil Bodnăraș” — poezii Gh. Lupu și Mihail Mateciuc. (S. C.).

EXPOZIȚIE

În cinstea celei de a 65-a aniversări a Partidului Comunist Român, Galeria de Artă din Suceava a găzduit Salonul de primăvară al artiștilor plastici amatori, grupaj expozițional reprezentativ, adunînd pe simeze luminoase imagini contemporane, simboluri ale devenirii oame-nilor și locurilor acestora. Au expus, printre alții: Emil Burlacu, Doina Catargiu, Ana Constantin, Ioan Costăchescu, Francisc Jisa, Ioana Nistor, Constantin Ungureanu. (L. M.)

CENACLU

La Liceul Pedagogic „Emil Bodnăraș” din Suceava s-a deschis de curînd cenaclul literar Arpegi, condus de profesora Aura Bicsi. Cea dintîi întîlnire a cenaclistilor a fost salutată de directorul școlii, profesorul Eugen Pleșca și de poetul Marcel Mureșeanu, secretar al Cenaclului din Suceava al Unirii Scriitorilor. Au citit poezie elevii Ion Grumăzescu, Gabriela Gherasim, Mihaela Nichifor și Valeria Cloșcă. Cei prezenți au putut asista la un reușit spectacol cu procesul literar Intrusul, după romanul lui Marin Preda. (L. M.)

REALIZATORI: Ion BELDEANU, George DAMIAN, Viorel DĂRJA, Ion CARP FLUERICI, Mihail IORDACHE, Gh. LUPU, Marcel MUREȘEANU, Ion PARANICI, Mircea TINESCU, A-lexandru TOMA

Secretariat: Eugen DIMITRIU

Tehnoredactare: Valentin MILICI

COMITETUL JUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ SUCEAVA

Str. Mihai Viteazul nr. 48